

kunne holde længe ud, men jeg føler mig overbevist om, at det dog vilde blive en saalang Kamp, at det vilde blive ganske overordentlig svært for Arbejdsgiverne at hjembære Sejren.

Dertil kommer endelig Statens Stilling. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck), gik han ud fra, at Staten kun kom til at gribe ind paa den Maade i en saadan Kamp, at den opretholdt Ordenen lige overfor Underklasserne, der indlod sig paa Optøjer. Jeg er naturligvis ganske enig med det ærede Medlem i, at enhver Statsmagt til enhver Tid bør bestræbe sig for at opretholde Ordenen, og jeg kan tilføje, at jeg tror i Virkeligheden ikke, der vil blive Brug for en saadan Bestræbelse fra Statsmagts Side i Danmark. Naar man ser, hvordan Ordenen tilnærmelsesvis har kunnet opretholdes fra Arbejdernes egen Side under den store Arbejdskamp i Sverige i Sommer, tror jeg, at med det dæmpede Temperament, som de danske Fagforeninger have, vil der ingen Fare være for Optøjer, overfor hvilke der kunde blive Brug for Statsmagts Indgriben. Derimod tror jeg ganske vist, at hvis der kom en saadan stor Arbejdskamp, der stiledede hen imod at knuse Arbejdernes Organisationer og drive dem bort fra den Stilling, de have faaet gennem den sidste Menneskealders Kampe, vilde Staten, hvad enten vi havde en Lov om Forligsmænd eller ikke, og hvad enten vi havde en Regering af den ene eller den anden Karakter, til syvende og sidst gribe mæglende ind og om fornødent dømmende ind mellem de to Parter, og jeg føler mig overbevist om, at det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) til den Tid vilde støtte en Regering, der optraadte paa en saadan Vis paa Statsmagts Vegne. Jeg tror da ingenlunde, at man i en saadan Kamp vilde blive fri for det øvrige Samfunds Indblanden og Dom; men den Forskel, der vil være, om man har Forligsinstitutionen eller ikke, vil væsentlig være en Forskel i Maaden, hvorpaa Samfundets Indgriben foregaar.

Saa vidt jeg skønner, er det da saaledes, at ingen kan spaa om Udfaldet af den kommende Krig mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, hvis en saadan Krig virkelig skulde finde Sted, og det er i hvert Fald min Fornemmelse, at man baade blandt Arbejdere og ikke mindre blandt Arbejdsgivere har en Følelse af, hvilke Vanskeligheder, hvilket usikkert Udfald man vil staa overfor i det Øjeblik, man indlader sig paa at

kæmpe. Jeg tror, at disse Forhandlinger, der have fundet Sted i dette Fællesudvalg, ere et Udtryk for denne gensidige Følelse, ere et Udtryk for den Følelse ogsaa hos Arbejdsgiverne, at de ønske at undgaa Kamp, at de ikke blot ønske at skabe Overenskomstinstitutioner, men at de ogsaa ønske at skabe Forligsinstitutioner, som kunne bidrage dertil. Jeg tror, at der i Virkeligheden ogsaa i betydende Arbejdsgiverkredse hersker en overvejende fredelig Stemning, og hvis man her fra Rigsdagens Side gennemfører Forslaget om Forligsmænd i den Skikkelse som her foreslaaet, vil det derfor vel volde nogen Betænkelighed, nogle Bekymringer i Arbejdsgivernes Lejr, fordi man der synes med eet at gøre et Skridt, der er noget større, end de ønskede, men nogen virkelig alvorlig Modstand vil det neppe støde paa. Der vil der komme en Forstaaelse af, at man meget vel kan gaa denne Vej, og man vil, saa vidt jeg kan forstaa, ikke virkelig for Alvor føler sig forurettet derved. Imidlertid, dette er ogsaa Betragtninger over Fremtidsmuligheder, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) har fristet mig ind paa. Det, der ligger for lige i dette Øjeblik, er jo Stillingen til dette Lovforslag, og der glæder jeg mig ved at være i Overensstemmelse med det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds, og jeg glæder mig ved at være i Overensstemmelse med et ganske overordentligt stort Flertal i dette høje Ting. Jeg haaber da, at Tinget maa fremme denne Sag med den størst mulige Hurtighed, og at disse Lovforslag her fra Tinget kunne komme til Landstinget saa godt som enstemmig vedtagne, vedtagne med en saadan Styrke i Folketinget bag sig, at vi heri have de bedst mulige Betingelser for allerede i dette Foraar at faa dette Forslag gjort til Lov og dermed fra Statens Side at have gjort, hvad der kunde gøres for at undgaa den truende Arbejdskonflikt, som jeg ikke anser for saa sandsynlig som adskillige andre, men som jeg anser for en mulighed, og som det er vor Pligt at gøre vort bedst mulige for at undgaa.

Bang: Hvad der har givet Anledning til de Bemærkninger, jeg ønsker at gøre, er nogle Udtryk i det teoretiske Indledningsforedrag, som forleden Dag blev holdt af det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck). Det høje Ting kan berolige sig; det drejer sig ikke om den lille personlige Elskværdighed, hvormed det ærede Medlem bærede mig. Den, som